

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 6.

НА ЦЕТНИЊУ, У ПОНЕЂЕЉНИК 10. ФЕБРУАРА (.22 ВЕЉАЧЕ) 1875.

ГОДИНА III. (v.)

ГЛАС ЦРНОГОРЦА - гласник једне пут већина. Старије за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ год. н. 6; во год. 3; четврт год. н. 1. 50. н. За СРБИЈУ год. н. 7; во г. н. 3. 50.; четврт н. 1. 75. н. За све друге земље год. н. 8. по год. н. 4; четврт год. н. 2. За остале земље се за ред 5 поштема. Предати и све шарубине ишау се администрација, а доноси уредништву на Цетаније.

ПРОМЈЕНЕ ВЛАДЕ У СРБИЈИ.

Значајни су најновији појави у Србији. Општу, а дрно више народа српскога, највећу пажњу привлаче она. Народна скупштина показује у своје раду живост, непознату у предходнијима везинијем, а владе се изјемљу у кратком врмену врао често. Да је случајно стапност једне владе била спојена са онаквим духом скупштине, у изглему би били најбоља плодови за Србију и народа српски.

Шта је узрок овајем честитијем промјени владе? Ми ипак пред собом већ различитијем мишљењу. Једни мисле да је страни ушло оборно министарство г. Чукића, узли некијех велесила, које хоће г. Маринковића на краи државинајех послова Србије. Ми се ни у колико неслажемо с тим мишљењем. Јер ко је онда оборно Маринковићево министарство и што би изјемно велесила било противно министарству г. Чукића, које је изјемно било, да ће продужити политику свога предходника, и које ничије није показало, да је од тога збави одступило. А друго велесила може бити поволно или неповољно нешто, што се у Србији догађа, али да оне исте догађаје измањају и стварају, то невријемо, против тога говори чист и достојанство Србије, положај и интерес велики, родољубље и уважавност државника великијех.

Чудо се и то мишљење, да је црногорско-турски размирица допринијела паду министарства Чукићева. Кад би та могућност постојала, она би била само, свакојемо пријатан, знак, да — о томе ми неусумњиво — значајни догађај на једној страни народа нашега истом свом дјелује

и на другој страни његовој, и у таквоме случају над једнога министарства, којема дјела би се протезали том зједничком осјећању и тежици, неби се могло никакво жалити. По тој случај није био овдје, нити је у самој скупштини било икаквијех изјава о црногорско-турској размирици, да би се тајем поводом могла народити неслаганост међу владоу и народним представницима.

Држио, дакле, да су неоснована ова и онајем подобна мишљења. По нашем мишљењу је са сваким проста, према двома важи, узрок овајем промјени, и он лежи у ономе, што смо напријед казали: у неслаганости владе, које су се изјемњивале, са духом народне скупштине. Због тога је одступило министарство г. Маринковића, која је угледна личност великој дипломатији, и које се броји у заслугу, да је повратно и утврдио братски одношај међу Србијом и Црном Гором.

Из истог узрока пало је и министарство г. Чукића, тајем прије, што је било састављено из несроднијех елемената. То доказује истување г. Нироновића, министра спољнијех послова и Калевина, министра финансије. У општо колониона министарства не могу нати дуга вијека и њихов постанак оправдала се само најреднијем приликама и ситуацијом, коју у овоме стварају

многе, разноврсне, једнако вољне странке. У Србији нема тога, па за то нема ни потребе, нити су могућа — у погледу одржања — таква министарства. У Србији постоји, хвала Богу, само једна начеона странка, а то је сам народ. Адреса одборске већине велики је програм. Министарство с тајем програмом сла-

ће се са скупштиним, задобиће велику помоћ, осигураће себи опстанак и који ће разити рад, који се очекује. У последње вријеме изијемна министарства све су само предања. И ако би се можда могли извести многи разлози против њих без сувише биће јаквијех узрока, што се нити пратицало. У државном животу више пута су потребно срество предања министарства, али заду же нити се могу нати се свију употребљавати. Ово виши за сваку државу, но много више за Србију, у општо за српски народ, која стоји пред јаснијем, великијем задатком, и која ради тога мора у свако доба бити на чвретијем ногу.

И за то смо ми потпуно увјерени, да ће право министарство у Србији, које ће доћи, бити састављено из људи истијех мисли, истог духа са скупштиним, духа, који хоће — као што смо казали приликом наступања министарства Чукић-Нироновићева — природне и пуно гаранције свијема слободним народима и државном животу изкутра, а свакој савез са једном истом и сродном браћом на савенском југу за слободу и јединство народно.

ДОГАЂАЈИ У СВИЈЕТУ.

Општа расправа о прорачуну на угарском сабору још непрестано траје. Чак се сврши ната, јављају нештасни листови, министар председник Бито изјемити ће цара о промјени страначкијех и парламентарнијех одношаја и поднијети оставку са својим друговима. То је Бито изјемно у конвенцији деакве странке. За садашњем министарством већ као за сигурно др-

ПОДНИСТАК.

ВЛАДИКА ПЕТАР П. Љ. ШТУРУ Г. 1847.

- „У крашном путовању сљедујем ти зублин свијетлој,
- „Ка' погледи жедних длава знаменјих бистру кучу,
- „Ка' побожниш што сљедује послахуте тропавице,
- „Свотом входу у сузрину за ладпадом играјућом,
- „Али путник обурне вољно жедни поглед кад упорња
- „Кроз чајину густу моруку в врху куло Премерове.
- „Шта ме и томе побуђује? о природо тајинствена.
- „Зар савјетљива тога мора бити слабия сателотом?
- „Свуд е' огледан к'о вјештница пред зрчицијем образика,
- „Свуд те видић ћено дубин у зрцала истическа,
- „С врхави се гордо борич, глас вјештештеш случака,
- „Страхило су мене оку зрчичи твоји волусови,
- „А ти сијело играјући на земиту точку сједиш,
- „Са не хитно прасторина уз судебно жичо појем:
- „Наштожности бићем дражим, олакниван бића биће,
- „Лик свој видиш на шидру, ће погледе остре баца!...“

ПОСМРТНА СЛАВА.

(Продување.)

После тога скине се владика с двоа те гради и целана витезове који први удрише на Турке. После тога крену се сви низ поље, пред савјема владика Данила, а оди за њим пет Мартиновића, барјактар Нико, два Новака и Вук Бориловић; и пуцајући и пјевајући и велико велесе чинећи добу у манастир. Владика Данило различитијем дрвоима обдари поменуто соколово и јунаке првога устанка против црногорскијех потурчесана.

Ово је кратак опис првога устанка на доваће Турке који је био узроком те су сви потурчесани из Црне Горе истребљени, као што ћемо и напријед виђети. Они су соколони заслужили да им се дикну споменница славе; али сви споменници који се направљају из на каквог вестала, па макар да се могу направити од бриљјанта, вијесу ништа сирма споменника којема су оставили након себе ови соколони. Тај њихов споменник јест длашешла Црна Гора, Владика у „Горском Вијенцу“ о томе овако пјева:

Соколони пет Мартиновића!
Које једна прса задолжише,
А одвића једна колијевка,
Два Новака с барјактаром Нико!
И витеже Бориловић Вуче!
Који први удрише на Турке,
Ко умрије вама сплести вјенце?
Споменник је нашега јунаштва,
Црна Гора и њена слобода!

Ово је споменник над споменницима, а и дјело које су учинили ови соколони јест дјело које

спала међу вријема која се могу учинити за корист свога народа. Да није било владика Данила и оввијех соколова, неби било можда ни Црне Горе, а да није Црна Гора била неби био живота спомена ни о српском народу. Српски народ би се спомињао као какав давно прошла сан, али који се је већ почео забораваати.

Овијем витезовима чинена је посмртна слава усповена 6. о. и., као што сам у почетку рекао, и чиниће им се док је суцаца вјесница и док је Србина и српског мисна.

Кад су чули други Црногорци, међу којима су се налазили потурчесани, шта се је догодило на Цетинју распали се и у њима пламен јунаштва и устану на своје доваће Турке. Тако на пр. устану на Рајеку против Турака који су живјели у граду Ободу и по другујем вјестина ријечке пахије. Но Турци ријечки чују шта им се спрема и утежу на лиће пут Скадра, као што о томе и владика говори у „Гор. Вијенцу“.

Како чусмо за бој на Цетинју, Да на главу погубише Турци, Срдар Јанко одмах одбраи Два момчета ријечким Турцима: Ко не мисли на коран плућути Нека бжеж главоу без обзира. Турци мочад код себе прихватише И обоје на Обод објесе. У то срдар поклич низ пахију! Ал залуду сви утекли Турци, У лађана пут бјједа Скадра, Само Богдан што је похитао И убео ријечком мидју Пшаше доћи срдар с гиварина, Да ти прича све како је било, Но нешто када оставити, Разурају града Ободина.

Овај стихови писана великом вјештине славног црногорског владике Петра П. Љ. Штуру, верује још вједно вјештине У.

